

Kursplanen och dess tolkningar

TEXT: CLAES KLASANDER, FÖRESTÅNDARE CETIS
FOTO: KATARINA REHDER, CETIS

Det finns två viktiga och delvis sammanlänkade inslag i detta nummer. Det ena är att CETIS presenterar vårt eget inspirationsmaterial "Teknik 200 timmar". Tanken är att detta ska stimulera och stötta lärare i sin planering av teknikundervisningen. Ett sätt att bidra till en ökad likvärdighet och hitta röda trådar över stadiegränserna. Det andra är att Skolverket annonserar om sin enkät om teknikämnets centrala innehåll.

I det gemensamma arbetet med att stärka likvärdigheten i teknikämnet över landet är naturligtvis tolkningen av kursplanen och dess intentioner centrala. Själva kursplanen är blott några sidor lång, men man kan lägga till kommentarmaterialet från Skolverket. Många andra aktörer ger dessutom olika bilder av ämnet, t.ex. läromedelsförlag och återförsäljare av undervisningsmaterial. Och lägg till de traditioner som i viss mån ännu hänger kvar inom vårt ämne, men som inte är lika starka som inom t.ex. Matematik eller NO. Där finner vi bl.a. det som Skolinspektionen kallade "färdiga läromedelskoncept", samt en rad "inspirationsidor" på Facebook m.fl. ställen – av varierande kvalitet och inriktning.

Kursplanefokus

Att som lärare kunna känna sig trygga i vad teknikämnet ska fokusera på och vad undervisningen ska innehålla är naturligtvis en utmaning, särskilt eftersom andelen utbildade och behöriga lärare i teknikämnet är väldigt låg i jämförelse med andra ämnen. Därför hoppas vi att "Teknik 200 timmar" ska kunna vara till nytta och glädje – och leda till fortsatt utveckling och diskussion. Men behovet av kompetensutveckling är fortsatt stort.

Att höra professionen

Att höra professionens röst om det centrala innehållet, vare sig det handlar om formuleringar, struktur, omfattning eller innehåll, är alltså en del i ett helhetsgrepp. Jag tycker det är bra att Skolverket förbereder sig och pejar av åt många håll. Därför uppmanar jag så många som möjligt att delta i enkäten (se sidan 4, 2018:4).

Senast det begav sig omfattades kursplanerna huvudsakligen av en revision, inom Lgr11. Ämnena skulle fortfarande gå att känna igen. Det var andra strukturella förändringar som låg i fokus – till exempel perspektiv/centralt innehåll, bedömningskriterier/kunskapskrav. Läroplansreformer kan vara både

”

*Ämnets syfte
ska vara väg-
ledande för
ett centralt
innehåll*

framåtsyftande och förändrande (som teknikämnet inom Lp094, eller kring digitaliseringen nu senast), eller av mer sedimenterande karaktär, där "det som redan sker i undervisningen sjunker ner och bildar ett lager", som skrivs fram som ämnets karaktär. Internationella utblickar och jämförelser, eller aktuell ämnesdidaktisk forskning brukar också tas i beaktande. I slutändan är det ämnets syfte som ska vara vägledande för ett centralt innehåll.

Progressionslinjer och begreppsutveckling

En sak som finns under ytan på "Teknik 200 timmar" är bland annat några olika progressionslinjer och utvecklingen av elevernas begreppsförståelse. Att förhålla sig till en kursplan kan bland annat innebära att kunna "läsa mellan raderna" och att se den typen av strukturer. Det kan handla om att utveckla elevens förmåga att reflektera över tekniken från olika perspektiv (från "jag", via "oss" till "dem/de andra"), från det enkla till det mer komplexa, eller från det nära till det långt bort (hemmet, lokalsamhället, nationen, det globala). Sådant arbete med eleverna måste pågå på ett konsekvent och uthålligt sätt över skolåren inom teknikämnet.